

Graška asekuracija zoper škodo ognja leta 1854.

Po dokazu, ki ga je vodstvo imenovane asekuracije ta teden na svitlo dalo, se vidi, da je v pretečenem letu 1854 iznova 1902 gospodarjev k nji pristopilo (in sicer 890 več kakor predlanskim), namreč iz Štajarskega 978, — iz Koroškega 337, — iz Krajskega pa 587.

V preteklem letu je bilo 4276 pohištev zavarovanih za 2 milijona 299.600 fl. zavarovavne vrednosti, in pa za 3 milijone 129.450 fl. klasne vrednosti. Vesoljno premoženje, ki je bilo lansko leto pri ti asekuraciji zavarovano, je zneslo 69 milijonov 401.825 fl. Povernila je pa pogorelom pretečeno leto za škodo zavarovanih pa pogorelih pohištev 151.745 fl. in 27 kr., namreč: Štajarcem 78.011 fl. 34 kr., Korošcem 41.237 fl. 21 kr., Krajncem pa 32.496 fl. 32 kr.

Letošnja tarifa je 15 krajcarjev od 100 fl. zavarovanega pohištv. To plačilo se mora po zapovedi vsako leto do konca mesca sušca, to je, zadnji čas 10 dni po sv. Jožefu oskerbnikom te asekuracije plačati. Kdor ta čas plačati zamudi, je sam kriv, ako pogori, pa potem povračila ne prejme.

S pomočjo te asekuracije je bilo lansko leto 328 pohištev, ki so bile s slamo krite, z opeko (ceglom) pokritih; 6 so jih s škerljmi, eno s kositarjem, 11 pa s škodlami pokrili; 204 zidanih opažev, 45 varnih dimnikov, 41 strelnih odvodov napravili, 134 pohištev so pa na boljši in prostorniši kraj prestavili.

Naj bi bil ta spis vsim gospodarjem, ki svojega pohištv. še nimajo zavarovanega, nov opomin, se ne dalje obotavljati!

Ozir po svetu.

Razgovornost rusovska.

(Dalje).

c) Jamščik (voznik).

Razgovornost naših voznikov obstaja skoro zgolj v njih biču in rotenji; z bičem in rotenjem se pogovarjajo s svojimi ubogimi konji. To je na Rusovskem vse drugače. Jamščikov konj biča skoraj ne pozná, Rus tudi preveč ljubi te žlahne živali, da bi tako gerdo ravnal z njimi, kot se to v drugih deželah, in žalibog! tudi pri nas nahaja. Kosaku in jamščiku je nju konj vse, njun tovarš, njun družo v veselji in žalosti, njun varh podnevi, njuna blazina ponoči.

Jamščik sam je pa za popotnika res dragotina, ki je ni preplačati. Je li pogodba storjena, in ima li upanje dobre napitnine, je jamščik naj zvestejši strežnik svojega gospoda, njegov razkazovavec in razkladavec v tujih mestih, njegov zagovornik, njegov varh pri slehernem razžaljenju. On skerbí, da se gospodu povsod dobro postreže, da ga ljubo in prijazno sprejemajo, da ponoči vselej mehko posteljo dobí. Odkar popotnik „kibitko“ (voz) zapustí, on je njen varh; ponoči spí pred njo, z bičem ali poratom v roci, in tudi naj zviteji tat se mu ne približa, da bi ga ne prebudil. Zjutraj, ko popotnik še mirno in sladko spí, je on že vstal in gostinčarico izbudil in poskerbel, da se je samovar k ognju pristavil, da bode čaj pripravljen, kedar se gospod izbudí. On se prepira za svojega „pana“, on se dá zmerjati in tepsti za-nj, on je njegov svetovavec, on vé v vsaki sili ali nevarnosti za pripomoček, je pri tem zmiraj boder in vesel, in, kar je za voznika kaj važno, nikoli pijan.

Jamščik se nikoli dolgo ne pripravlja; par uric in gotov je. Njega ne straši nobena pot; da si je tudi dolga, da je tudi celó ne pozna — on pravi: „Ne boj se!“ in te besede mu veden pogum vlivajo. Pokriža se, zažvižga svojim konjičem, valdajski zvončki zažvenkljajo in — ko veter zletí naprej. Vsaj je Bog povsod, in on se je ločil

od svojih prijatlov in žlahtnikov, ne pa od svojih zvestih hraniteljev — konjičev.

Rusovski jamščik se večidel poslužuje zgolj besed k poganjanju konj, ktere hvali in kara, in nikjer ne boš vidil, da bi kak voznik svoj serd razlival nad ubogimi živalmi, kakor je to drugod navada. Toraj ima jamščik tudi cel slovník takih pohvalnih in karavnih besed vedno pripravljenih.

Če je tudi zima in sneg pada, in se mi v tople kožuhe zavijamo, nič manj naš jamščik nima skoraj nič drugega na sebi ko svojo srajco. Mi se temu čudimo, on pa se vsede na svoje mestice in prikrije svoje ude kakor ravno more s koncem kakega žaklja, ki je oves v njem nosil, ko je bil še cel. Po tem prime za vajete, katerih je za štiri konje ravno cela roka polna, vtakne bič, ki ga ne potrebuje, pod svoj sedež, oberne kos strehe, ki mu je od klobukovih krajev še ostal, proti vetru, ozre se še enkrat po potnikih in zavpije zad konji: „Stopajte z Bogom! tecite, tecite, prijatelčki, da nam bodo gospodje dali dober „načaj“ (napitnico, za pijačo). In odslej ne neha, s svojimi konji pogovarjati se, piskati in lopotati, da pridemo na prvo postajo. „Tako, mladički, tako! le otresajte se, vi mali gospodički, hallo! le naprej, prijatli!“ In prejde od pohvale h karanju: „No, no, hitrej, hitrej, ve stare babe! Kaj omahuješ, vranko? Bolj pazi, čemu imaš pa oči? Hej sirče! kaj se plašiš? Ne bodi beba, jez ne vidim nikakega strašila!“ Pri slabi cesti, ali če gre navzgor, začne žvižgati, dleskati, kričati, z rokami in nogami lopotati, kakor da bi hotel svoje konje uveriti, da je sam vrag za njimi. Strašno zasučo korobač, toda le, da bi konje ostrašil, — ne pritisne nikoli. Zdaj pa zdaj jim tudi oblubi, da jim bo kaj lepega zapel, in večkrat zares vkljub vetru in snegu če je treba po pol ure pesmico za pesmico prepeva.

Ruski konji so neutrudljivi, kakor njih gospodarji, in čeravno medli in šibki, vendar jih je kaj težko v mirnem diru obderžati. Ako ste pa jamščiku ostro zaukazali, da naj ne vozi tako hitro, vas bode posluhnil za nekaj trenutkov, ter počasneje peljal, posebno, če je cesta slaba. Kakor hitro se bo pa prikazala nekolikaj boljša pot, oberne se, odkrije in popraša z naj ljubeznivšim obrazom: „Dovolite mi trohico, batjuška, cesta je tako lepa in ravna“. In kakor hitro ima dovoljenje, se oberne h konjem: „Juhe! prijatelčki, čversto! Zdaj zdaj smo na postaji, še ta mali hribček gori in zopet doli! Nič se ne bojte, mali popki! Otresajte se! Tako, tako, ljubčiki! In še ta mali klanček gori! Še trohico! in še trohico! tako! brrr! — Došli smo“. Ne pa, da bi ti ljubi norčiki le s konji govorili kakor z ljudmi, — razgovarjajo se celó z neživimi rečmi, kakor da bi žive bile. „Mi smo“, pripoveduje nek popotnik, na zadnji postaji jamščika imeli, ki se mu je neko vože že dvakrat utergalo. Tretjikrat je trešči v blato, preklinjaje je: „O ti vražje vože ti! Saj bi se človek snel nad teboj! Zares, zaslužuješ, da bi te nikdar več nikdo ne pogledal. Stavim, da je bila mati tvoja tatíca!“ Po tem je je zopet pobral ter privezal v enomer še žlobudraje nad njim. — In taki so, malo da ne vsi. (Konec sledí.)

Slovensko slovstvo.

Pesmi. Zložil Matija Kračmanov Valjavec. V Ljubljani založil Janez Giontini. Tisek L. Sommera na Dunaji.

Gospod Matija Valjavec ni novinec na slovenskem Parnasu. Ime njegovo je po pesmih v „Novicah“, v „Vedežu“, „Slovenii“, „Bčeli“ natisnjenih, že dobro znano in kritika ga je že zdavnej vredila izverstnejim slovenskim pesnikom. Ker je velik del teh pesem, ki so v ti knjižici v en venec zbrane, prijatlom slovenske poezije že znan, nam ni treba, starega znanca, čeravno še mladega pesnika, tako na drobno pretresati, kakor neznanega novince.

V kratkem tedaj rečemo, da menda ne sodijo tisti